

CO2 beleid Van Rijn Service 2024

Criteria	Conform niveau 5 op de CO2-prestatieladder 3.1 en ISO 14064-1 norm
Opgesteld door	J.A. Möller
Opgesteld op	28/08/2024
Beoordeeld door	Miranda Le Blanc
Autorisatiedatum	28/08/2024

Inhoudsopgave

1	INLEIDING EN VERANTWOORDING	3
1.1.	BESCHRIJVING VAN DE ORGANISATIE	3
1.2.	BELEID	3
1.3.	INFORMATIE	3
2	EMISSIE-INVENTARIS RAPPORT	3
2.1.	CO2 VERANTWOORDELIJKE	3
2.2.	REFERENTIEJAAR EN RAPPORTAGE PERIODE	3
2.3.	BOUNDARY	4
3	DIRECTE EN INDIRECTE GHG-EMISSIES	4
3.1.	CO2 FOOTPRINT OVER 2023	4
3.1.1.	Verbranding van biomassa	4
3.1.2.	GHG-verwijderingen	4
3.1.3.	Uitzonderingen	4
3.1.4.	Belangrijkste beïnvloeders	5
3.1.5.	Toekomst	5
3.1.6.	Herberekeningen	5
3.1.7.	Materialiteit en relevantie	5
3.1.8.	Compensatie	5
3.2.	KWANTIFICERINGSMETHODEN	5
3.3.	EMISSIEFACTOREN	5
3.4.	ONZEKERHEDEN	5
3.5.	VERIFICATIE	5
3.6.	RAPPORTAGE VOLGENS ISO 14064-1	6
3.7.	PROJECTEN MET GUNNINGSVOORDEEL	7
3.8.	VERDELING EMISSIE 2023	7
3.9.	AMBITIENIVEAU	7
4	VOORTGANG REDUCTIEDOESTELLINGEN	8
4.1.	DOELSTELLINGEN	8
4.2.	MAATREGELLEN	8
4.3.	REEDS UITGEVOERDE MAATREGELLEN	9
	COMMUNICATIE	10
4.4.	OVERZICHT BELANGHEBBENDEN	10
4.5.	COMMUNICATIEPLAN	11
5	INITIATIEF	12
5.1.	ONDERZOEK NAAR KETENINITIATIEVEN	12
5.2.	GEKOZEN INITIATIEF	12
5.3.	GEVOLGDE BIJENKOMSTEN	12

1 Inleiding en verantwoording

In dit jaarverslag rapporteren we over de voortgang ten opzichte van de doelstellingen voor het bedrijf en de projecten waarop CO2-gerelateerd gunningvoordeel verkregen is. Dit jaarverslag vormt een stimulans om bij voortduring te werken aan de realisatie van de CO2-reductiedoelstellingen voor scope 1, 2 en 3.

1.1. Beschrijving van de organisatie

Van Rijn Service is groots in groen-, grond- en waterwerken. Ervaren, allround aannemer voor de vakkundige uitvoering van projecten vanuit vakmanschap, vanaf land of water. Het bedrijf presenteert zich op de actuele website <https://vanrijnservice.nl/> en het onderwerp <https://vanrijnservice.nl/duurzaamheid/> met ook het beleid, inzicht, reductie, doelstellingen, communicatie, berichten, participatie, projecten en rapportages.

1.2. Beleid

De directie van Van Rijn Service B.V. is erg begaan met het milieu en de toekomst van morgen. Daarbij willen wij voldoen aan de eisen die tegenwoordig gesteld worden aan de reductie van CO2. Wij willen meedenken en meewerken aan de eisen, die opdrachtgevers ten aanzien van CO2-reductie stellen. Ons uitgangspunt is het direct en indirect terugdringen van de CO2 uitstoot waar dit redelijkerwijs mogelijk is.

Om bovenstaande te bereiken, hebben wij doelen gesteld om reductie in de emissies te bereiken voor de scope 1 directe (fossiele brandstoffen) en scope 2 indirecte (elektriciteit) en scope 3 uitstoot, voor en na onze bedrijfsactiviteiten.

Reeuwijk,
28/08/2024

Directie Van Rijn Service B.V.

1.3. Informatie

Indien u meer informatie wenst over de CO2 prestatieladder voor ons bedrijf verwijzen wij u naar de downloads op onze website (<https://vanrijnservice.nl/duurzaamheid>) en bij Certificering bij het CO2-Prestatieladder logo <https://skao.nl/certificaathouders/587>.

2 Emissie-inventaris rapport

2.1. CO2 verantwoordelijke

Indien er vragen zijn naar aanleiding van dit verslag kunt u zich wenden tot onze directie als CO2 verantwoordelijken binnen de organisatie en Miranda Le Blanc.

2.2. Referentiejaar en rapportage periode

2020 is het referentiejaar als basisjaar of als ijkpunt voor het opstellen van de rapportages conform de CO2 prestatieladder niveau 5. Dit rapport betreft het afgeronde jaar 2023.

2.3. Boundary

In hoofdstuk 4.1 van de CO2 prestatieladder worden twee methoden beschreven waarmee de “organizational boundary” kan worden bepaald. De boundary is bepaald op basis van de aandelenmethode (equity share approach). Boven de werkmaatschappij staan M.P.K. van Rijn Holding B.V. en R.W. van Rijn Holding van de directieleden eigenaren als de juridische entiteiten genoemd en daaronder de werkmaatschappij als boundary voor het berekenen van de CO2-footprint. De werkmaatschappij is Van Rijn Service B.V.

3 Directe en indirecte GHG-emissies

In dit hoofdstuk worden de berekende GHG-emissies toegelicht. De directe en indirecte GHG-emissie zoals vastgesteld voor het jaar 2023 (*Referentiejaar is 2020*).

3.1. CO2 footprint over 2023

Jaar	Emissie		Per draaiuren	FTE	Per FTE	Omzet	%	Per omzet	%
2020	170,1 ton	100%	3.736	10,5	16,2	3,000	100,0	170,1	- 00,0
2021	171,0 ton	101%	3.859	13,0	13,2	3,500	116,7	146,5	- 13,9
2022	232,6 ton	136%	6.241	10,0	23,3	4,716	157,2	148,0	- 13,0
2023	201,7 ton	119%	6.449	13,0	15,4	4.123	137,4	146,8	- 13,7
2024 H1	091,6 ton	108%	1.945	13,0	14,1	2,953	196,9	093,1	- 45,3

CO ₂ Footprint	2023 H1	2023	factor	2023 H1	2023	Levering
Vervoer, diesel	16.533	26.028	3,265	54,0	085,0	OQ value
Vervoer, HVO	00.000	01.200	0,347	00,0	000,4	OQ value
Vervoer, benzine	02.080	03.083	2,821	05,9	008,7	Berkman
Machines, diesel	09.577	28.463	3,265	31,2	092,9	OQ value
Machines HVO	00.000	01.200	0,347	00,0	000,4	OQ value
Machines, benzine	01.146	01.892	2,821	03,2	005,3	Berkman
Gasverbruik, m ³	02.577	04.316	2,079	05,4	009,0	Vattenfall
Elektriciteit, kWh	09.300	18.336	0,000	00,0	000,0	Vattenfall
Totaal				99,7	201,7	

Hierbij hebben we zelfs de eerste helft van 2024 alvast berekend:

CO ₂ Footprint	2024 H1	2024	factor	2024 H1	2024	Levering
Vervoer, diesel	12.127	-	3,265	39,6	-	OQ value
Vervoer, benzine	00.471	-	2,821	01,3	-	Berkman
Machines, diesel	13.088	-	3,265	42,7	-	OQ value
Machines, benzine	00.941	-	2,821	02,7	-	Berkman
Gasverbruik, m ³	02.487	-	2,134	05,3	-	Vattenfall
Elektriciteit, kWh	09.576	-	0,000	00,0	-	Vattenfall
Totaal				91,6		

3.1.1. Verbranding van biomassa

Verbranding van biomassa vond niet plaats bij Van Rijn Service B.V. in 2023.

3.1.2. GHG-verwijderingen

Er heeft ook geen broeikasgasverwijdering of compensatie plaatsgevonden in 2023.

3.1.3. Uitzonderingen

Er zijn geen uitzonderingen te noemen op het GHG Protocol.

3.1.4. Belangrijkste beïnvloeders

Binnen de werkmaatschappij zijn geen individuele personen te benoemen die een dermate invloed op de CO2 footprint hebben dat gedragsverandering van deze individuele persoon alleen al zou zorgen voor een significante verandering in de CO2-footprint. De invloed van de verbruiken staan boven in percentages aangegeven.

3.1.5. Toekomst

De verwachting is dat deze emissies in 2024 weer minder zullen zijn dan de emissie in het jaar 2023. Gezien de huidige uitstoot en de toekomstige ontwikkelingen zullen wij in de categoriegrootte 'klein' blijven vallen.

3.1.6. Herberekeningen

Er hebben voor 2023 geen herberekeningen plaatsgevonden.

3.1.7. Materialiteit en relevantie

In deze inventarisatie van CO2-emissies zijn de onderstaande verbruiken niet meegenomen:

- Koelmiddelen worden niet meegenomen.

3.1.8. Compensatie

In 2023 heeft er geen compensatie van CO2 plaatsgevonden. CO₂-compensatiemaatregelen vallen buiten het meetbereik van de CO₂-Prestatieladder.

3.2. Kwantificeringsmethoden

Voor het kwantificeren van de CO2-uitstoot is gebruik gemaakt van een voor ons op maat gemaakt model. In het model kunnen alle verbruiken worden ingevuld. Vervolgens wordt de daarbij behorende CO2 uitstoot automatisch berekend en vergeleken met het Referentiejaar. Voor de inventarisatie van de CO2-uitstoot zijn de emissiefactoren van <http://co2emissiefactoren.nl/> gebruikt. In het overzicht wordt beschreven waar de brongegevens per energiestroom vandaan komen.

3.3. Emissiefactoren

Voor de inventarisatie van de CO2-uitstoot over het jaar 2023 zijn de emissiefactoren gebruikt van de website co2emissiefactoren.nl. Voor de berekening van de CO2 footprint over 2023 en eerste helft 2024 zijn de emissiefactoren gebruikt die hiervoor per jaar vastgesteld zijn. Deze zijn gecontroleerd. In de tussentijd zijn geen wijzigingen doorgevoerd in de emissiefactoren tot in 2025.

3.4. Onzekerheden

De gepresenteerde resultaten moeten worden gezien als de beste inschatting van de werkelijke waarden. Daar waar het mogelijk is, zijn de voor de berekening van de CO2 footprint gebruikte gegevens gebaseerd op facturen en/of werkelijk gemeten waarden.

3.5. Verificatie

De emissie-inventaris is niet geverifieerd door een externe partij. Wel wordt de emissie-inventaris geverifieerd tijdens de interne controle, interne audit en de externe audit door de CI. Er kan gezegd worden dat de emissie-inventaris voldoende betrouwbaar is.

3.6. Rapportage volgens ISO 14064-1

Deze periodieke rapportage behandelt de “verplichte” onderwerpen zoals beschreven in § 9.3.1 van de ISO 14064-1: 2018. Onderstaande tabel geeft de relatie tussen deze eisen en deze rapportage.

§ 9.3 GHG report content	Deze rapportage
A. Description of the reporting organization	1.1
B. Person or entity responsible for the report	2.1
C. Reporting period covered	2.2
D. Documentation of organizational boundaries	2.3
E. Documentation of reporting boundaries, including criteria determined by the organization to define significant emissions	3.0
F. Direct GHG emissions, quantified separately for CO ₂ , CH ₄ , N ₂ O, NF ₃ , SF ₆ and other appropriate GHG groups (HFC's, PFCs, etc.) in tonnes of CO ₂ e	Voor CO ₂ 3.0
G. A description of how biogenic CO ₂ emissions and removals are treated in the GHG inventory and the relevant biogenic CO ₂ emissions and removals quantified separately in tonnes of CO ₂ e	3.1
H. If quantified, direct GHG removals, in tonnes of CO ₂ e	3.1
I. Explanation of the exclusion of any significant GHG sources or sinks from the quantification	3.1
J. Quantified indirect GHG emissions separated by category in tonnes of CO ₂ e	Voor CO ₂ 3.0
K. The historical base selected and the base-year GHG inventory	2.2
L. Explanation of any change to the base year or other historical GHG data or categorization and any recalculation of the base year or other historical GHG inventory and documentation of any limitations to comparability resulting from such recalculation	3.1
M. Reference to, or description of, quantification approaches, including reasons for their selection	3.2
N. Explanation of any change to quantification approaches previously used	3.3
O. Reference to, or documentation of, GHG emission or removal factors used	3.1
P. Description of the impact of uncertainties on the accuracy of the GHG emissions and removals data per category	3.4
Q. Uncertainty assessment description and results	3.4
R. A statement that the GHG report has been prepared in accordance with this document	3.6
S. A disclosure describing whether the GHG inventory, report or statement has been verified, including the type of verification and the level of assurance achieved	3.5
T. The GWP values used in the calculation, as well as their source. If the GWP values are not taken from the latest IPCC report, include the emission factors or the database reference used in the calculation, as well as their source.	3.3

Energiebeoordeling

Op de footprint hebben wij een energiebeoordeling uitgevoerd. Een energiebeoordeling is een audit met de focus op de energieaspecten van ons bedrijf. Dit document geeft de uitkomsten van de energiebeoordeling en hiermee geven wij invulling aan de eisen 2.A.3 en 1.B.2 van het handboek CO₂-Prestatieladder 3.1. Om gerichte maatregelen te kunnen nemen voor het verminderen van het energieverbruik en de daaraan verbonden kosten is het nodig een inzicht te verwerven in het bestaande energieverbruik, in de verdeling ervan over de verschillende bedrijfsdoeleinden en de oorzaken van energieverlies.

Conform het gestelde in het handboek CO₂-Prestatieladder 3.1 betreft het hier een energie-beoordeling conform paragraaf 6.3 van de norm NEN-ISO 50001. Tijdens de audit is een analyse gemaakt van: het energieverbruik, actueel en in het verleden; het identificeren van de faciliteiten, apparaten of processen die een significante invloed op het energieverbruik hebben; het identificeren, vastleggen van prioriteiten en documenteren van kansen voor verbetering van de energieprestatie.

Betrouwbaarheid / verbetering kwaliteit data

Bij het kwantificeren van de CO₂-footprint is de methodiek aangehouden zoals is voor-geschreven in het door SKAO uitgegeven Handboek CO₂-Prestatieladder 3.1. De energieverbruikscijfers over 2023 zijn afkomstig van ontvangen facturen. Indien facturen onvolledig zijn of waar gegevens missen, zijn deze geëxtrapoleerd. Hierbij wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met factoren als seizoensinvloeden en productie-uren. Door veel aandacht te geven aan het registreren van brongegevens (meterstanden) trachten we de betrouwbaarheid van onze uitstootgegevens te verhogen.

3.7. Projecten met gunningsvoordeel

Van komende, lopende en opgeleverde projecten met gunningsvoordeel in relatie tot de CO₂-prestatieladder, wordt de CO₂-emissie gerapporteerd en geëvalueerd. Naar aanleiding hiervan worden reductiedoelen en – maatregelen vastgesteld, welke integraal worden opgenomen in de verschillende plannen en rapportages. Voor projecten met gunningsvoordeel worden carpoolen, draaiuren, diesilverbruik en afval apart bijgehouden.

Carpoolen 2023 H1 163 keer. Heel 2023 213 keer waarvan 13 voor gunningsproject 23 - 050 Zegerplas. **Gunningsproject** 22 - 109 Rijnland, Spaarnwoude, was januari - maart 2023. 182 draaiuren, 768 L diesel. Er was op dit project 73.380 kg bouw- en sloop/puin afval, met een scope 3 emissie van 1,0273 ton CO₂. **Gunningsproject** 23 - 050 Zegerplas, 75% emissieloos uitgevoerd, half nov - dec 2023 apart bijgehouden. Carpoolen is 13 keer gebeurd. 155 draaiuren machines. 491 L diesel. Geen afval, alles nieuw aangebracht.

Carpoolen 2024 H1 84 keer, waarvan 22 voor gunningsproject Sassenheim, 531 L diesel en 270 draaiuren. Gunning 22/03/24: Hoogheemraadschap van Rijnland, Warmonderdam en Alkemadepolder, 01/04/24 - 28/06/24. 82,29% emissieloos. Geen afval. Grond, vijzelgemaal vervoerd naar klant, aanbrengen duikers.

3.8. Verdeling emissie 2023

Van Rijn Service B.V. valt op basis van de gegevens bij 3.1 in de categoriegrootte 'klein'. Voor kleine bedrijven gelden er op niveau 4 en 5 vrijstellingen.

3.9. Ambitieniveau

Het ambitieniveau is in kaart gebracht door de maatregelen uit de SKAO Maatregellijst te analyseren. Met de maatregelen in scope 1 en 2 zitten we in categorie A (56%), B (13%) en C (31%) ofwel standaard, vooruitstrevend en ambitieus, waardoor geconcludeerd kan worden dat het bedrijf gemiddeld middenmoter is. Al met al kan dus geconcludeerd worden dat het bedrijf op dit moment voldoende ambitieus is.

De eigen stellingname t.a.v. de Maatregellijst 2024 is dat het bedrijf middenmoter is in de sector en met de aangegeven geplande maatregelen deze positie denkt te versterken. Dit is ook aangegeven in de Interne audit en de Directiebeoordeling. Branchegenoten, organisaties staan in het Communicatieplan.

	Geïmplementeerd	Gepland	Totaal
Categorie A, standaard	9	2	11
Categorie B, vooruitstrevend	2	3	5
Categorie C, ambitieus	5	0	5

4 Voortgang reductiedoelstellingen

In dit hoofdstuk worden de CO2 reductiedoelstellingen gepresenteerd. Voorafgaand hieraan is de CO2 footprint opgesteld voor scope 1 & 2 volgens eisen zoals gesteld in ISO14064-1 en het GHG Protocol. Alle maatregelen die worden getroffen om deze doelstellingen te behalen, worden hier genoemd; of er wordt naar de maatregelen verwezen. De reductie tot en met 2023 per draaiuren is al **31,%** t.o.v. referentiejaar 2020.

4.1. Doelstellingen

Doelstelling is de emissies in 2024 voor scope 1 met 6% te verminderen.

4.2. Maatregelen

De maatregelen zijn weergegeven in het plan van aanpak (onderdeel van 3.B.1 Voortgang Maatregelen) en de Maatregellijst.

- Periodieke bespreking van energiebeleid, doelstellingen en maatregelen in managementoverleg
- Periodieke bespreking van energiebeleid, doelstellingen en maatregelen in het werkoverleg
- Diesel bedrijfswagens mogelijk vervangen door nieuwe bedrijfswagens met minder verbruik
- Vervangingsbeleid wanneer dit haalbaar wordt aangaande wagens naar elektrisch of waterstof.

KMS 2.2 Beheersing m.b.v. proces- / prestatie-indicatoren en KMS/MMS 2.3 Kwaliteits- en milieuplanning d.m.v. doelstellingen

Soort & Niveau	Gewenst / PI / Tijdpad	Opmerkingen
6. De aanschaf van elektrisch materieel en kleine elektrische apparaten plus vervanging van sommige machines o.a. vrachtwagen. Vrachtwagen elektrisch/hydraulisch.	2023/ 2024 Beiden 2024 Q4	Aanbestedingen vragen steeds vaker om elektrisch materieel. Elektrische shovel. Keten gekocht met PV-panelen en windvanger. Per april 2024 aanschaf van 2 elektrische kranen, minigraver, elektrische rupsdumper, tractor, voor project 24-029 Warmerdam en Alkemadepolder.
8. Totaalplaatje met groene uitstraling eisen voor waterschap voor elektrisch tegenover HV 100 (i.c.m. voorgaand nummer 6)	Gedurende 2024	Wordt steeds meer naar gevraagd. Nu nog niet rendabel, maar blijven monitoren of het bij projecten wel uitkan. <i>Steeds vermelden bij Aanbestedingen.</i>
12. Van Rijn Service wil in 2024 t.o.v. 2020 6% minder CO2 uitstoten	2024 Q4	Scope 1+2. Subdoelstelling te vinden in CO2-beleid 2023. Hoe te monitoren? Mogelijk nulmeting?
13. Van Rijn Service wil in 100% van de aanbestedingen voor het beheer en onderhoud aan watergangen in de periode van 2021-2024 opdrachtgevers overtuigen om Robinia hout of kunststof toe te passen in watergangen.	2024 Q4	Scope 3 CO2-beleid.
14. Het Nieuwe Stallen toepassen bij collega bedrijven, maak CO2 neutrale overslag locatie.	2024 Q4	
15. Bij Projectvoorbereiding goed letten op elektrificeren.	2024 Q4	Afhankelijk van marktaanbod.

16. Nieuwe auto's elektrisch/hybride aanschaffen.	2024 Q4	
17. Leveranciersselectie aanscherpen met milieueisen.	2024 Q4	Reisafstand, milieuprestaties, certificering

4.3. Reeds uitgevoerde maatregelen

Uiteraard hebben wij de laatste jaren niet stil gezeten om daar waar het kan CO2 te reduceren. Dit heeft geresulteerd in de reeds uitgevoerde maatregelen.

Er is een elektrische shovel en er zijn keten gekocht met PV panelen en windvanger. Aangeschaft aan elektrisch materieel sinds april 2024: Etec Minirupsgraafmachine E36C. Knegt 404G2e tractor. E-Ecavator TD10 minigraver. 2024 H2: Powerbox (grote accu). Peugeot E-Expert elektrisch. De aanvraag voor de laadpaal loopt.

Doelstelling is ook steeds meer **Robinia** palen in te zetten bij de klanten. Leverancier Regge leverde voor dit doel in **2020** 30,48, **2021** 62,05, **2022** 153,60, **2023** 116,84 m³.

De keteninventarisatie (meest materiële emissies) is van 08/03/22.

De ketenanalyse is van 06/06/22. De scope 3 analyse over 2023 is:

Afval

Hout-/snoei-afval: 658.850 kg x 366 CO ₂ / ton	241,14 ton CO ₂
Bouw/sloop/en puin 255.470 kg x 14 CO ₂ / ton incl. project 22-109: 73.380 kg x 14, 1,027 ton	003,58 ton CO ₂
Groenafval: 37.440 kg met factor 35 CO ₂ / ton	001,31 ton CO ₂
Totaal	246,03 ton CO₂

Inkoop omzet goederen

Hout. € 1.120.680 x 0,46	515,51 ton CO ₂
Groothandel. € 202.031 x 0,31	062,63 ton CO ₂
Kunststof. € 53.465 x 0,93	049,72 ton CO ₂
Gereedschap/machines. € 72.915 x 0,37	026,98 ton CO ₂
Inhuur materieel. € 19.647 x 0,37	007,27 ton CO ₂
	662,11 ton CO₂

Inkoop omzet diensten

Onderaanneming. € 576.173 x 0,20	115,23 ton CO ₂
Zakelijke activiteiten. € 531.094 x 0,12	063,73 ton CO ₂
Totaal inkoop omzet	178,96 ton CO₂
	841,07 ton CO₂

Woon-werk verkeer

55.674,50 km x emissiefactor 0,193 ton CO ₂ / km	010,75 ton CO ₂
Rest slechts 2 pakken x 2.500 A4 papier	
Waterverbruik op woonhuis	
Totaal	1.097,85 ton CO₂

Jaar	Inkoop goederen	Inkoop diensten	Afvalstromen	Woon-werk verkeer	Scope 3 totaal
2018	5.643,14	2.163,86	367,87	11,22	8.186,09
2019	498,98	103,32	39,66	6,65	648,61
2020	563,90	162,83	246,00	5,69	978,42
2021	663,22	156,24	13,71	7,50	840,67
2022	1.261,80	311,31	15,60	7,89	1.596,60
2023	662,11	178,96	246,03	10,75	1.097,85

Verslag interne controle

Om onze CO2 reductie doelstellingen te bereiken is het belangrijk dat we alle mogelijke en haalbare reductie-maatregelen implementeren binnen de bedrijfsprocessen.

Zoals omschreven in het beleid en vastgelegd in de procedures van het Energie Management Systeem (EnMS) worden minimaal jaarlijks de doelstellingen en de getroffen maatregelen geëvalueerd. Een deel van dit werk bestaat uit het onderzoeken en op de voet volgen van nieuwe ontwikkelingen op het gebied van CO2-reductie die bij kunnen dragen aan het behalen van de doelstellingen.

Om er zeker van te zijn dat alle mogelijke maatregelen zijn onderzocht en de potentie tot reductie volledig wordt benut laat het bedrijf jaarlijks een interne controle uitvoeren.

Het doel van deze controle is om een frisse onafhankelijke blik te geven op onze gekozen doelen en reductiemaatregelen en wanneer mogelijk aanbeveling te doen wanneer wij kansen laten liggen. De interne controle is uitgevoerd door adviseur J.A. Möller om de onafhankelijkheid van de controle te garanderen.

Door deze interne controle uit te voeren voldoen wij tevens aan eis 1.B.2 van de CO2-prestatieladder. Deze interne controle vindt plaats op drie niveaus, namelijk:

- Eisen 1.A en 1.B Controle op de emissiestromen en de daarvoor benoemde reductie-mogelijkheden
- Eis 2.A en 2.B Controle op de Energiebeoordeling en de doelstellingen
- Eis 3.A en 3.B Controle Energie Management Actieplan (EnMP).

Communicatie

4.4. Overzicht belanghebbenden

Intern

Belanghebbende	Relatie met CO2 activiteiten	Doelstelling van communicatie
Directie, medewerkers	Medewerkers hebben invloed op CO2 uitstoot zakelijke kilometers. Medewerkers kunnen verbetervoorstellen aandragen en medewerkers zijn het gezicht naar buiten.	Werken aan energiebesparing en CO2-reductie is een taak van iedere medewerker van het bedrijf. Communicatie is een hulpmiddel voor overdracht van kennis en informatie. Omdat onze organisatie klein is, zijn de lijnen kort.

Extern

Belanghebbende	Relatie met CO2 activiteiten	Doelstelling van communicatie
Opdrachtgevers	Opdrachtgevers bepalen manier van werken.	Opdrachtgevers informeren over mogelijkheden en nieuwe werkwijze om CO2 te reduceren.
Leveranciers (o.a. ondernemers)	Met leveranciers nadenken over CO2 neutraal producten te leveren.	Afstemmen van afleveradres. Partners kiezen die duurzaamheid hoog in het vaandel hebben staan.

Bedrijven op hetzelfde bedrijventerrein	Met andere bedrijven samenwerking zoeken	In gesprek gaan met bedrijven op hetzelfde terrein en regelmatig afstemmen (Keteninitiatief)
Media	Geïnteresseerde informeren over CO2 beleid van onze organisatie	Via onze website informeren wij onze medewerkers, externe belanghebbenden en andere geïnteresseerden over onze inspanningen in CO ₂ -reductie.
Overheden (waaronder waterschappen)	Toetsen van wet- en regelgeving. Tevens opdrachtgever	Op onze website vermelden wij voor welke overheden wij werken. Hier vallen aanbestedingsplichtige diensten onder.

4.5. Communicatieplan

Doelgroep	Middel	Inhoud	Doelstelling	Freq.	Verantw.
Directie, medewerkers	Internet	Vermelden CO2 gerelateerde nieuwsitems	Informeren en kennis delen	1x half jaar	CO2 verantwoordelijke en directie
	Vergadering	Activiteiten/ lopende zaken en initiatieven vermelden	Informeren en drag-vlak creëren	1x half jaar	CO2 verantwoordelijke en directie
	Website	Speciaal ingerichte co2 website	Informeren en kennis delen	Continu	CO2 verantwoordelijke
	Website	Communicatie met opdrachtgevers vastleggen, CO2 footprint, CO2 reductiedoelen, subdoelen & maatregelen. Mogelijkheden voor individuele bijdrage, huidig energieverbruik en trends binnen het bedrijf.	Informeren en kennis delen en draagvlak creëren	1x half jaar	CO2 verantwoordelijke
Opdrachtgevers	Website	Speciaal ingerichte CO2 website	Informeren en kennis delen	Continu	CO2 verantwoordelijke
Leveranciers (o.a. ondernemers)	Website	Speciaal ingerichte CO2 website	Informeren en kennis delen	Continu	CO2 verantwoordelijke

Bedrijven op hetzelfde bedrijventerrein	Website	Speciaal ingerichte CO2 website	Informereren en kennis delen	Continu	CO2 verantwoordelijke
Media	Website	Speciaal ingerichte CO2 website	Informereren en kennis delen	Continu	CO2 verantwoordelijke

5 Initiatief

5.1. Onderzoek naar keteninitiatieven

In 2020 hebben wij meerdere stappen ondernomen om te komen tot aansluiting bij een of meerdere sector- of keten-initiatieven. Allereerst hebben wij eisen vastgesteld waaraan het initiatief moet voldoen. Dit zijn:

- Het moet verband houden met onze werkzaamheden
- Het moet gelegenheid geven om met onze ketenpartners te spreken over CO-2 reductiebeleid
- Het moet relevante informatie genereren d.w.z. informatie die wij kunnen toepassen in onze bedrijfsvoering.

Met deze eisen hebben wij ons georiënteerd op beschikbare initiatieven, zie betreffende rapportage.

5.2. Gekozen initiatief

Uiteindelijk hebben wij het volgende initiatief gekozen:

Initiatief	Inzet	Bewijslast
CUMELA Sturen op CO2	Duurzaam initiatief voor de uitwisseling van informatie en samenwerking.	Actieve deelname, lidmaatschap, samenwerking en eigen actieve inbreng.

5.3. Gevolgde bijeenkomsten

In de onderstaande tabel geven wij aan welke bijeenkomsten wij weer bij hebben gewoond.

Naam initiatief	Datum bijeenkomst	Onderwerp bijeenkomst	Toegevoegde waarde voor CO ₂ reductiebeleid
Sturen op CO2 Emissieloos (bouw) materieel	02/04/24, 19/06/24 06/02/24, Rabobank	Elektrisch rijden, groene brandstof en stroom en materieel	Inzicht in dagelijkse uitdagingen en informatie om werk te maken van ons beleid en CO ₂ reductie-doelstellingen.

Bij bovengenoemde bijeenkomsten was er nog geen verzoek om vooraf CO2 gerelateerde bedrijfsinformatie aan te leveren. Het toegewezen budget, bijdrage, contributie aan CUMELA is € 667 per jaar.